

в органах державної влади в умовах кризи.

Таким чином, під час кризи кадрова безпека є запорукою успішності функціонування органів державної влади, тому основними гарантами цього, безумовно, виступають механізми оптимального планування персоналу та використання його професійного потенціалу.

Олександр КОРОЛЬ, Надія ОНИЩЕНКО

слухачі магістратури за спеціальністю
«Менеджмент»

(науковий керівник – д.е.н., проф., професор, професор кафедри
менеджменту та публічного управління Микитюк П.П.)

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ЗА УМОВ ПОГЛИБЛЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ

Інноваційний розвиток та економічне зростання українських промислових підприємств є сьогодні невід'ємною складовою процесу сприяння максимального використання потенціалу країни для підвищення рівня її конкурентоспроможності на світовому ринку. Удосконалення загального механізму ефективного розвитку економіки в цілому безпосередньо залежить від динаміки та рівня конкурентоспроможності кожного окремого підприємства як елемента сприяння досягнення домінуючих позицій.

В сучасних умовах інноваційний розвиток стає як одним із найважливіших факторів конкурентоспроможності економіки, так і однією з головних складових соціально-економічного розвитку, удосконалення інституційного середовища економіки та задоволення потреб споживачів.

У науковій літературі інноваційним вважається розвиток, що базується на безупинному пошуку і використанні нових способів і сфер реалізації потенціалу підприємства в змінних умовах зовнішнього середовища у рамках обраної місії і прийнятої мотивації діяльності, пов'язаний з модифікацією існуючих і формуванням нових ринків збуту. Під інноваційним типом розвитку розуміється спосіб економічного зростання, заснований на постійних і систематичних нововведеннях, спрямованих на суттєве поліпшення усіх аспектів діяльності господарської системи, періодичному «перегрупуванні» сил, обумовленому логікою НТП, цілями і завданнями розвитку системи, можливістю використання певних ресурсних чинників для створення інноваційних товарів і формування конкурентних переваг [1].

Інноваційний розвиток розглядають із двох сторін:

- як засіб забезпечення стратегічних конкурентних переваг підприємств, для яких власне інновації не є основним видом діяльності;
- як вид діяльності, продуктом якого є конкретні наукові, науково-технічні та інші результати, які можуть використовуватись як основа нововведень в інших галузях.

Інноваційний розвиток передбачає новий підхід до економіки, яка має стати економікою знань. Економіка знань – це економіка, в якій джерелом зростання є як спеціалізовані (наукові), так і повсякденні знання, в результаті використання яких, поряд з природними ресурсами, капіталом і працею домінуючим фактором стають процеси накопичення і використання знань, внаслідок чого постійно зростає конкурентоспроможність економіки [2].

Одним із найважливіших стимулів для інноваційного розвитку, повинно стати створення умов добросовісної конкуренції у всіх галузях економіки. Саме завдяки конкурентній боротьбі суб'єкти господарювання змушені розробляти та впроваджувати нововведення у вигляді нових видів продукції та послуг, інноваційних технологій, соціально-економічних та організаційно-технічних рішень виробничого, фінансового, комерційного, адміністративного або іншого спрямування. В свою чергу, ці інновації сприяють підвищенню конкурентоспроможності товарів та послуг, успішному представленню їх на внутрішньому та зовнішніх ринках, що безперечно є важливим мотиваційним чинником подальшого інноваційного розвитку в країні. І навпаки, за умови, коли конкуренція відсутня на товарному ринку, то для суб'єктів господарювання відсутні і стимули для інноваційного розвитку. А саме, на монополізованих ринках підприємці не бачать вагомих причин для витрачання коштів на удосконалення виробництва чи покращення якості товарів і послуг, оскільки вони і так впевнені, що їх продукція знайде свого споживача.

В історії економічної думки існували різні погляди на взаємозв'язок конкуренції та інновацій. Й. Шумпетер стверджував, що великі монополістичні фірми з ринковою владою здатні забезпечити високі темпи науково-технічного прогресу [4]. Ф.Шерер, на основі емпіричних даних щодо промисловості США, побудував модель, яка передбачає поєднання елементів конкуренції та монополії на одному і тому ж ринку, вона описується "кривою переверненого U". Дана крива відображає зв'язок між конкуренцією та інноваційною діяльністю. Ф. Шерер довів, що за конкуренції, наближеної до досконалої, активність інноваційної

діяльності є низькою. Вона зростає за збільшення рівня ринкової конкуренції, досягаючи оптимуму на олігополістичних ринках, та зменшується в міру подальшого послаблення конкуренції

У всьому світі інноваційну діяльність вважають ключем до конкурентоспроможності окремих підприємств та економіки країни в цілому, оскільки вона дає можливість отримати конкурентну перевагу, утримати яку легше, ніж перевагу, засновану на ціні. Конкурентоспроможність характеризує становище підприємств в ринковій ситуації. Вона знижується, коли погіршуються показники виробництва, якості продукції, і підприємства не в змозі випустити те, чого вимагають покупці. Цей попит задовольняють інші підприємства на ринку, які можуть конкурувати. Підвищення конкурентоспроможності підприємств, на думку самих підприємців, є одним із найактуальніших питань виживання, розвитку і росту бізнесу.

Для України, перед якою поставлено стратегічне завдання модернізації національного господарства і більш ефективного включення у світову економіку, розвиток науково-технологічної та інноваційної сфери має вирішальне значення. Створення інноваційної системи, яка спирається на використання ринкових механізмів і активну державну науково-технологічну та інноваційну політику, повинно стати основою для розвитку галузей і секторів, заснованих на знаннях, їхньої довгострокової конкурентоспроможності в рамках національних кордонів і на світових ринках [3].

Бібліографія:

1. Інвестиційно-інноваційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. П. П. Микитюка. - Тернопіль : Економічна думка, 2015. - 452 с.
2. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. – 224 с.
3. Микитюк П. П. Інноваційна діяльність : навч. посіб / П. П. Микитюк, Б. Г. Сенів. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
4. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм и демократія / Й. Шумпетер; пер. с англ. под общ. ред. В. С. Автономова. – М. : Экономика, 1995. – 540 с.